

EXPUNERE DE MOTIVE

Plata ritmică, la termenele stabilite de Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, a obligațiilor datorate bugetului asigurărilor sociale de stat, reprezintă un obiectiv de importanță fundamentală.

În cadrul sistemelor de asigurări sociale moderne, bazate pe principiile solidarității sociale, contributivității și obligativității, alături de accentuarea componentei educaționale – prin promovarea unor programe specifice și îmbunătățirea serviciilor puse la dispoziția contribuabililor – un rol determinant în creșterea gradului de acceptare voluntară a obligațiilor îl are controlul modului de respectare, de către contribuabil, a obligațiilor de asigurări sociale ce le revin potrivit legii. “Raportul Comisiei Europene pe anul 2000” a subliniat dificultățile existente în colectarea contribuțiilor de asigurări sociale.

Până la data intrării în vigoare a Legii nr.19/2000 singurul act normativ care a reglementat activitatea de control în domeniul contribuțiilor de asigurări sociale a fost Hotărârea Guvernului nr.592/1997, care a fost abrogată implicit la data de 1 aprilie 2001.

Hotărârea Guvernului menționată a prezentat următoarele inconveniente:

- lipsa prevederilor care să asigure exercitarea dreptului de control al organelor de control ale fostului Minister al Muncii și Protecției Sociale și a unor drepturi și garanții care să protejeze contribuabilii împotriva eventualelor abuzuri din partea administrației, în exercitarea dreptului acesteia de control. Aceste inconveniente au stabilit un raport dezechilibrat de forțe (drepturi și obligații) între administrație și contribuabili și a condus la o atitudine necooperantă din partea contribuabililor;

- lipsa unei proceduri transparente de derulare a acțiunilor de control în domeniul asigurărilor sociale, aceasta fiind prevăzută în instrucțiuni metodologice, circulare etc. nepublicate în Monitorul Oficial;

- lipsa unor reglementări de fond precise referitoare la prescripția dreptului la acțiune a organelor de control pentru stabilirea diferențelor de contribuții și a majorărilor de întârziere pentru neplata în termen a acestora.

Vidul legislativ existent cu privire la controlul contribuțiilor de asigurări sociale, impune cu necesitate reglementarea acestui domeniu.

În prezent, conform Legii nr.19/2000, controlul contribuțiilor de asigurări sociale revine în exclusivitate organelor de control ale Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și caselor teritoriale de pensii.

Astfel, se impunea adoptarea unui act normativ în procedură de urgență care să reglementeze activitatea de control în concordanță cu noul cadru legislativ creat de legea pensiilor.

Situația excepțională care a determinat adoptarea ordonanței de urgență alăturate a fost reprezentată de necesitatea asigurării veniturilor prevăzute în bugetul asigurărilor sociale de stat în condițiile în care, până în prezent, acest buget prezintă deficit.

Principiul fundamental care a stat la baza elaborării prezentei ordonanțe de urgență este cel al armonizării actelor normative elaborate de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale cu cele emise de Ministerul Finanțelor Publice care asigură politica în domeniul financiar.

Prezenta ordonanță de urgență reglementează unitar controlul contribuțiilor de asigurări sociale, atât în ceea ce privește dreptul Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și al caselor teritoriale de pensii de a controla modul în care contribuabilii își îndeplinesc obligațiile de asigurări sociale ce le revin potrivit Legii nr.19/2000, cât și în ceea ce privește unele aspecte procedurale, care intervin în derularea activității de control.

Totodată, ordonanța de urgență definește controlul contribuțiilor de asigurări sociale, ca fiind ansamblul activităților care au ca obiect verificarea realității declarațiilor privind evidența nominală a asiguraților și a obligațiilor de plată către bugetul asigurărilor sociale de stat, a declarațiilor de asigurare, precum și verificarea corectitudinii și exactității îndeplinirii de către contribuabili a obligațiilor ce le revin, conform prevederilor Legii nr.19/2000, competența exercitării controlului revenind Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și caselor teritoriale de pensii, prin organele proprii de control.

Sunt prevăzute drepturile și obligațiile organelor de control și ale contribuabililor, urmărindu-se echilibrarea acestora, în vederea asigurării, pe de o parte, a desfășurării normale a activității de control, iar pe de altă parte, protecția corespunzătoare a contribuabililor împotriva unor eventuale abuzuri.

Aspectele de ordin procedural, implicate de derularea acțiunilor de control, reglementate în proiect privesc: modalitățile de control, locul de desfășurare, durata controlului precum și actele care se întocmesc la finalizarea controlului.

Ordonanța de urgență stabilește o perioadă unică de prescripție a dreptului organelor de control ale Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și ale caselor teritoriale de pensii de a stabili diferențe de contribuții și majorări de întârziere, precum și de a constata contravenții și a aplica amenzi pentru faptele a căror constatare și sancționare sunt de competența lor.

Elementul de noutate pe care îl aduce prezenta ordonanță de urgență este reglementarea în același act normativ și a procedurii de contestare a actului de control de către contribuabil.

Este vorba de procedura administrativă prealabilă în fața organelor emitente ale actelor de control (Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, respectiv casele teritoriale de pensii), procedura judiciară fiind reglementată în Legea nr. 19/2000.

Având în vedere obligația generală a autorităților publice de a respecta dispozițiile Convenției Europene a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prin actul normativ alăturat se urmărește crearea unei poziții echitabile a contestatorului față de organul de control.

Astfel, ordonanța de urgență stabilește o singură etapă în contestarea actului de control și anume la organele de specialitate ale Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale sau caselor teritoriale de pensii. Decizia motivată emisă de aceste autorități poate fi apoi contestată direct în justiție.

Se stabilește, totodată, un termen de contestare a actului de control la organul emitent al acestuia de 15 zile, calculat de la data comunicării actului.

În ceea ce privește competența de soluționare, aceasta revine:

- pentru contestațiile care au ca obiect sume al căror quantum este de până la 500 milioane lei - organelor specializate din cadrul caselor teritoriale de pensii în a căror rază teritorială își are sediul sau domiciliul contestatorul;
- pentru contestațiile care au ca obiect sume al căror quantum este de 500 milioane lei sau mai mare, cele formulate împotriva actelor întocmite de organele de control ale Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale, indiferent de sumă - organelor specializate din cadrul CNPAS;

Procedura de soluționare a contestațiilor este reglementată detaliat, termenul de transmitere a contestației de la organul emitent al actului atacat la organul de soluționare competent, respectiv termenul de soluționare prin decizie motivată fiind expres prevăzute, 5 zile, respectiv 30 de zile.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind controlul contribuțiilor de asigurări sociale și soluționarea contestațiilor împotriva măsurilor dispuse prin actele de control întocmite de organele de control ale Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale și ale caselor teritoriale de pensii, pe care îl supunem Parlamentului, spre adoptare.

